

På denne kyst. På dette yderste stykke land ligger de her bunkere, som noget hastigt forladt med alle associationerne om død og ødelæggelse intakt. Noget ingen vil have med at gøre. De er blevet en del af os og en del af vores kysts billeder. De nægter at lade sig opsluge af havet. De kæmper en mærkværdig kamp for at blive set. Skæve og slidte og med mørket derinde, hvor vi ikke tør gå, men alligevel fascineres og tiltrækkes af. Hvad gemmer der sig derinde, måske et uhyre, måske en skat. Vi ved det ikke.

Havet sletter ikke alle spor. Tværtimod åbenbarede havet i dette tilfælde. Ud af klitterne har de trådt og lagt sig tungt på vores strand. Hvem ville ikke være en smule træt, lidt skæv i ryggen efter så mange år i de ubekvemme stillinger, med tonsvis af sand ovenpå.

Monumentalt gjalder deres tavshed. Kanonerne er væk, men vi kan stadig høre dem. Her stod der engang unge tyske soldater sikkert ligeså bange som hele den paranoide forestilling var; at man kunne forsvare mørkets kræfter, ved at tro at mørke var lys og desto dårligere lys man kunne stille fjenden i, desto grimmere og mere uhyggelig var han.

I dag kender vi djævelens navn og udseende., lyden af hans stemme der skreg sine uhyggelige hadefulde budskaber ud. Vi kender hans tanker, men det gjorde man også dengang og alligevel fulgte tusinder, millioner af mennesker denne frygtelige mand. Noget mørkt i dem selv var på spil.

Herhjemme var der, da modstanden var på sit højeste, 20.000 mennesker der kæmpede imod. Dem vil vi gerne identificere os med. De 20.000 vil vi gerne tro var det hele land. Det ved vi i dag, det var det ikke. Der var mange, så mange flere der stiltiende tog i mod og var ofre. Nogen endda tilhængere af dette dystre tog der tromlede igennem Europa. Da krigen sluttede fejrede vi "vores mod", "vores kamp" og frem for alt; "vores sejr" og med en nidkærhed var alt for mange med til at jage og straffe dem, hvor der bare var den mindste mistanke om samarbejde med mørkets fyrster under besættelsen. De blev slæbt ud til offentligt skue og vanære. Nogle blev skudt. Tilgivelsen havde dårlige kår midt i den "lykkelige lyse tid", hvor mørkets åg endelig var blevet løftet af vores skuldre. Noget mørkt i os var på spil.

Når vi så ser dem i dag, disse bunker, ser det ud som om de spejder ud mod verden. Som store tunge sørgmodige kæmper, der uforvarent fik den skæbne at skulle leve og dø med blikket vendt mod horisonten; de har for længst opgivet at der skulle komme fjender, men at der måske derude hvor regnbuen ender er en kiste med guld, der også er dem til del. Tålmodigt spejder de ud.. De står skæve forladte og med et indre vi kun kan forestille os hvad indeholder – hvilke hemmeligheder gemmer der sig derinde i mørket. Vi kan kun forestille os hvilket liv de må indeholde og det er kun os der kan give dem liv, igennem, det vi forestiller os.

Et billede er ikke noget i sig selv et billede bliver først til noget når der er nogen der ser det og giver det liv. På samme måde har disse triste grå beton bunker levet med alle de negative associationer, fordi de stadig lever i os, når vi ser på dem. Og det på trods af at "krigen" er langt væk. Det der skete under krigen, før krigen, i efter krigen er ved at miste sin betydning, når det handler om anden verdens krig. Men ikke desto mindre må de minde os om at der en gang var krig, død og ødelæggelse. Lige her på denne smukke strand, lige her hvor vind og vejr viser sig fra sin smukkeste side og fra sin værste side, hvor du er så meget tættere på noget der er større end dig selv ligger de altså og "troner" forladte, men med skrækken, frygten og den dårlige samvittighed intakt indtil vi gør noget ved dem.

De er ingenting i sig selv. Så med ydmyge skridt og ærefrygt nærmer vi os dem. Bange for at vække uhyret til live, for tænk hvis vi vækkede den lille mand med det mærkelige overskæg og den ubændige trang til at hæve højrehånd og kalde sig selv "Der fuhrer". Men dæmonerne er der i vores liv i os selv, måske i andre skikkelser og hvis man ignorerer dem, desto værre. Så lad os åndeligt talt bevæge os ind i vores fælles mørke og trække dæmonerne ud og kvæle dem i kærlighed og lys.

Lad os med ånd og vid gå ind i vores tid. Lad os ikke frygte disse mørke associationer, som disse bunkere repræsenterer, men omskabe dem til lysende værker i det mindste en måned om året. Lad os bruge dem til at møde vores egne dæmoner ikke i krig og død, men i kunst og liv. Lad os være medskabere ved at se, føle og mærke på de kunstners værker, som er her i dag og dem der vil komme de næste mange år. Lad os drømme om i denne sommermåned hvert år, at vi mødes her på denne lange lange kyst der ikke kender til landegrænser mødes igen og fejre at vi kan skabe på en ellers dystert baggrund. At vi kan. At vi kan opmærksomt være

med til at give vores fælles historie et helt nyt perspektiv, mere positivt, mere livligt, mere oplysende og smukt. En helt fantastisk mulighed ligger der i de her grimme grå bunkere. Tænk engang de er her.

Tænk engang at mørke kan gøre lys så betydningsfuldt.

Let Bunkerlove rule!